

Tilbagevisning af regeringens påstande

I bilag nr. 18 til de politiske forhandlinger om affaldssektoren fremsætter regeringen en række påstande om affaldssektoren.

Dansk Affaldsforening går i dette notat i rette med påstandene.

Bilag 18 – Grøn affaldssektor

02-06-2020

Side 1 af 4

J.nr. 11.7.23.6

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Hvad står der i regeringens bilag 18?	Hvorfor er det forkert?
<p><i>Sektorens rammevilkår fremmer investeringer i affaldsforbrænding og opretholdelse af overkapacitet, mens investeringer i genanvendelsesanlæg hæmmes. Resultatet er, at forbrændingssektoren i dag har betydelig overkapacitet, som kun i begrænset omfang tilpasser sig de danske affaldsmængder. Overkapaciteten udgjorde ca. 700.000 ton af den samlede kapacitet på ca. 3,8 mio. ton i 2016.</i></p>	<p>Nej, rammevilkårene fremmer ikke investeringer i affaldsforbrænding og hæmmer investeringer i genanvendelsesanlæg.</p> <p>Planlægningen og etableringen af affaldsenergianlæg sker i et samarbejde mellem kommuner og stat. Der kan <u>IKKE</u> etableres anlæg, hvis staten ikke vurderer, at behovet er der. Kommunernes investeringer baseret på dette grundlag og ikke efter incitamentet som en traditionel virksomhed (der er tale om en offentlig opgave).</p> <p>At rammevilkårene hæmmer investeringer i genanvendelsesanlæg, holder ikke. Det affald, vi forbrænder i Danmark, er netop forbrændingseget affald, der ikke kan genanvendes eller genbruges på en tilfredsstillende måde. Alt det genanvendelige affald, kommunerne indsamler og modtager, udbydes til private aktører. Eventuelt efter en simpel forsøring, omlastning eller forbehandling (primært bioaffald).</p>
<p><i>Overkapaciteten giver incitament til at forbrænde mere affald (med drivhusgasudledninger til følge), dels ved at importere affald til forbrænding, og dels ved at forbrænde dansk affald fremfor at genanvende det.</i></p>	<p>Anlæggene etableres på baggrund af fremskrivninger af affaldsmængderne, og hvor meget man forventer til energiudnyttelse 10-15 år frem i tiden.</p> <p>Dette for at sikre, at vi i Danmark kan behandle vores eget affald og sikre os mod kapacitetsmangel ved fx nedbrud eller stigende affaldsmængder etableres en kapacitet, der kan garantere dette (det kaldes forsyningssikkerhed).</p> <p>Det regeringen kalder "overkapacitet", er en kapacitet, der er planlagt – i fællesskab mellem kommuner og stat – for at sikre, at vi i Danmark kan behandle det restaffald, der ikke kan genanvendes eller genbruges.</p> <p>I Danmark arbejder kommunerne efter affaldshierarkiet. Det er vi</p>

	<p>pålagt pga. EU's affødsdirektiv: https://mst.dk/affald-jord/affald/indsamleruddannelsen/affaldsregulering/affaldsdirektivet/</p> <p>Når regeringen i bilaget skriver, at der er incitament til at forbrænde affaldet i stedet for at genanvende det, fremsætter man således et voldsomt angreb på kommunerne - og de folkevalgte her - og deres bestræbelser på at nå de genanvendelsesmål, der er opsat af EU og pålagt Danmark.</p> <p>At Danmark har fået en "reservekapacitet" skyldes, at vi har flyttet genanvendelsen op forholdsvis hurtigt. Den kapacitet udnyttes for kunne drive anlæggene så effektivt som muligt og bidrager dermed til at reducere varmeprisen for forbrugerne (samt hjælpe andre lande, hvor affaldet ellers var blevet deponeret).</p> <p>Det er værd at bemærke, at affødsvarmen fortsat reducerer CO₂, da den fortrænger fossile brændsler og reducere behovet for importeret biomasse, ligesom det medfører en betydelig indtægt til staten i form af afgifter. Samlet set betaler de danske affødsenergianlæg i alt ca. 1,2 milliarder kroner årligt til staten i afgifter.</p>
<p><i>Der udsorteres for lidt affald til genanvendelse, bl.a. fordi kommunerne har forskellige indsamlingsordninger, hvilket medfører små og forskelligartede affødsstrømme til genanvendelse og store mængder affald, som forbrændes.</i></p>	<p>Der findes ikke dokumentation for, at forskellige indsamlingsordninger fører til, at mindre affald bliver genanvendt – ej heller at det skulle medføre mere forbrænding.</p> <p>Det betyder ikke, at vi ikke kan ensrette mere af andre årsager, men at forskellige ordninger skulle medføre mindre genanvendelse, er der ikke dokumentation for. Ofte er de forskellige ordninger lavet af hensyn til de private aftagere – deres ønsker eller teknologi på anlæg.</p>
<p><i>For at øge genanvendelsen og opnå reduktioner i forbrændingssektorens drivhusgasudledning er det nødvendigt at løse disse udfordringer samtidigt.</i></p>	<p>Der kan KUN garanteres en reduktion af sektorens drivhusudledninger, hvis det affald, der tages ud af affødsenergianlæggene, reelt kan genanvendes.</p> <p>Kan det ikke genanvendes, er der kun et andet alternativ til forbrænding – deponi, hvilket udleder flere drivhusgasser.</p> <p>Regeringen fremlægger ingen plan eller tiltag, der kan sikre udviklingen og etableringen af genanvendelseskapacitet. Der er således ingen sikkerhed for, at det udsorterede affald vil kunne behandles på en klima- eller miljømæssig bedre måde. Det er ikke en reel klimaløsning bare at eksportere affaldet ud af landet.</p>
<p><i>Under den nuværende regulering er der opstået en relativt stor overkapacitet i forbrændingssektoren, hvilket bl.a. skyldes, at anlæggenes mono-</i></p>	<p>Det passer ikke. Den nuværende kapacitet eksisterer udelukkende, fordi embedsmænd i Energistyrelsen har vurderet, at det var det rette niveau. Kommunerne investerer ikke i anlæg, fordi det er risikofrit. De gør det for at sikre ordentlig miljøbehandling af det</p>

<p><i>pol og mulighed for at overvælte omkostningerne i priserne gør det risikofrit at investere i affødsforbrøndingsanlæg. Overkapaciteten giver incitament til at forbrønde mere affald (med drivhusgasudledninger til følge), dels ved at importere affald til forbrønding, og dels ved at forbrønde dansk affald fremfor at genanvende det. Samtidig har anløggene ikke incitament til at holde prisen lav og effektiviteten høj, til ulempe for husholdninger og erhverv, der bærer omkostningerne.</i></p>	<p>restaffald, der hverken kan genanvendes eller genbruges. Med statens godkendelse.</p> <p>Det er værd at bemærke, at varmemeforbrugernes pris for affødsvarmen er reguleret.</p> <p>Angående effektiviteten, så er det også forkert. Energistyrelsens BEATE-model viste i 2017, at affødsenergisektorens samlede bruttoomkostninger var faldet henved 200 mio. kr. i perioden 2010-2017, hvilket indikerer en tydelig effektivisering. Affødsenergianlæg har netop leveret billigere affaldstakster for borgere og virksomheder, ligesom der er forbrugere, som har fået billigere fjernvarme fra restaffaldet.</p>
<p><i>Forbrøndingskapaciteten kan nedbringes ved at ophæve kommunernes monopol på at forbrønde eget affald, så affaldet flyder hen til de anlæg, hvor det forbrøndes billigst og mest effektivt. Kommunerne må i modellen fortsat eje forbrøndingsanløggene, men anløggene skal selskabsføres (A/S eller lign.) og skal agere på lige vilkår med eventuelle private anlæg (fx genanvendelsesanlæg) om affaldet.</i></p>	<p>Dette giver ikke mening. Konkurrenceudsætter man det forbrøndingsegne affald, vil det medføre, at der i Danmark vil blive forbrøndt så meget affald som muligt. EU-retten umuliggør stop af import, og denne vil derfor sandsynligvis stige.</p> <p>Anløggene vil på et liberaliseret marked kæmpe med resten af Europa om mængderne. De vil ligeledes have behov for at kunne betale af på private lån, når finansieringen ikke længere kan varetages af KommuneKredit.</p> <p>Et markedsudsat anlæg, der nu måtte overgå til at blive et aktieselskab, er jf. selskabsloven forpligtet til udelukkende at forfølge selskabets egne, økonomiske interesser. Det betyder i praksis, at hvis der er bedre økonomi i, at markedsgjorte anlæg importerer restaffald fra et af de andre 27 EU-lande, vil det ske – og det uagtet om kommunerne rundt om anlægget ikke kan komme af med deres restaffald. Ligesom andre varer flyder frit i Europa, vil affald gøre det samme. Det betyder kort sagt, at egnet restaffald fra Kolding Kommune kan eksporteres til forbrønding i Italien, og restaffald fra Italien kan importeres til forbrøndingsanlægget i Kolding.</p> <p>Det skaber en situation, hvor der ikke er sikkerhed for, at dansk affald vil blive behandlet i Danmark. Er prisen lavere på et cementværk i udlandet, vil affaldet flyde derhen, uanset ringere klima- og miljøvirkninger. I dag kan en hvilken som helt virksomhed blot kontakte kommunen, der skal sikre dem behandlingskapacitet. Regeringens forslag vil fjerne denne rettighed.</p>
<p><i>Dertil kommer, at forskellen i organiseringen af det genanvendelige affald fra husholdninger og erhverv gør det vanskeligt at udnytte stordriftsfordele, hvilket hæmmer investeringer i større, mere effektive genan-</i></p>	<p>Et problem med manglende stordriftsfordele løses ikke ved en liberalisering. Investeringer i større, mere effektive genanvendelsesanlæg kræver sikkerhed for mængderne. Den sikkerhed vil ingen private aktører have på et liberaliseret marked, da det genanvendelige affald vil skulle udbydes. De danske mængder er små – fordi vi er et mindre land – og vores afsætningsmuligheder</p>

<p><i>vendelsesanlæg, som er nødvendige for at sænke behandlingsomkostningerne og øge den reelle genanvendelse.</i></p>	<p>er færre, da vi har mindre tung industri end eks. Tyskland, Frankrig og Sverige.</p> <p>Skal man undgå dette problem – og sikre private aktører de nødvendige mængder for at opnå stordriftsfordele – så skal man omgå regler om statsstøtte, varernes frie bevægelighed og konkurrence- og udbudsregler. Der vil være tale om konkurrenceforvridende tiltag.</p>
<p><i>Løsningen kan sikre, at genanvendelsesindustrien får lige adgang til affaldet og investeringssikkerhed.</i></p>	<p>Når alt skal udbydes, vil der netop IKKE være investeringssikkerhed for en privat aktør.</p> <p>Der er således ingen sikkerhed for at (den danske) genanvendelsesindustri får adgang til affaldet, hvis behandlingen skal udbydes. Det kan lige så godt være et anlæg i Polen eller Sverige, der vinder udbuddet.</p> <p>Igen: Alt affaldet udbydes allerede. Styring giver mulighed for at etablere samarbejder og symbioser med private virksomheder i Danmark, som har nemmere adgang til affaldet end ellers.</p>
<p><i>Der er i dag en række forskellige affaldssorteringsordninger på tværs af kommunerne. Det betyder, at affaldsstrømmene til genanvendelse bliver uensartede, og at for meget affald sorteres til restaffald, som forbrændes i stedet for at blive genanvendt - med CO2-udledninger til følge.</i></p>	<p>Der findes ingen dokumentation for, at forskellige affaldssorteringer betyder mindre genanvendelse og mere restaffald til affaldsenergianlæggene.</p>